

2.8.13 Výpočty s odmocninami IV

Předpoklady: 0208012

Př. 1: Zjednoduš.

a) $\sqrt{5} \cdot 2 \cdot \sqrt{5}$ b) $\sqrt{7} \cdot \sqrt{2} \cdot \sqrt{2} \cdot \sqrt{7}$ c) $\sqrt{2} \cdot \sqrt{2} \cdot \sqrt{3} \cdot \sqrt{2} \cdot \sqrt{3} \cdot \sqrt{2}$
d) $\sqrt{2} \cdot \sqrt{18}$ e) $\sqrt{5} \cdot \sqrt{10} \cdot \sqrt{2}$ f) $\sqrt{14} \cdot \sqrt{21} \cdot \sqrt{6}$

a) $\sqrt{5} \cdot 2 \cdot \sqrt{5} = 2 \cdot \sqrt{5} \cdot \sqrt{5} = 2 \cdot 5 = 10$ b) $\sqrt{7} \cdot \sqrt{2} \cdot \sqrt{2} \cdot \sqrt{7} = \sqrt{7} \cdot \sqrt{7} \cdot 2 = 7 \cdot 2 = 14$

c) $\sqrt{2} \cdot \sqrt{2} \cdot \sqrt{3} \cdot \sqrt{2} \cdot \sqrt{3} \cdot \sqrt{2} = 2 \cdot \sqrt{3} \cdot \sqrt{3} \cdot \sqrt{2} \cdot \sqrt{2} = 2 \cdot 3 \cdot 2 = 12$

d) $\sqrt{2} \cdot \sqrt{18} = \sqrt{2} \cdot \sqrt{2} \cdot \sqrt{9} = 2 \cdot 3 = 6$ e) $\sqrt{5} \cdot \sqrt{10} \cdot \sqrt{2} = \sqrt{5} \cdot \sqrt{5} \cdot \sqrt{2} \cdot \sqrt{2} = 5 \cdot 2 = 10$

f) $\sqrt{14} \cdot \sqrt{21} \cdot \sqrt{6} = \sqrt{2} \cdot \sqrt{7} \cdot \sqrt{7} \cdot \sqrt{3} \cdot \sqrt{3} \cdot \sqrt{2} = 2 \cdot 3 \cdot 7 = 42$

Př. 2: Částečně odmocni.

a) $\sqrt{50}$ b) $\sqrt{27}$ c) $\sqrt{24}$ d) $\sqrt{32}$ e) $\sqrt{54}$ f) $\sqrt{48}$

a) $\sqrt{50} = \sqrt{2} \cdot \sqrt{25} = 5\sqrt{2}$

b) $\sqrt{27} = \sqrt{3} \cdot \sqrt{9} = 3\sqrt{3}$

c) $\sqrt{24} = \sqrt{4} \cdot \sqrt{6} = 2\sqrt{6}$

d) $\sqrt{32} = \sqrt{4} \cdot \sqrt{8} = 2 \cdot \sqrt{4} \cdot \sqrt{2} = 4\sqrt{2}$

e) $\sqrt{54} = \sqrt{9} \cdot \sqrt{6} = 3\sqrt{6}$

f) $\sqrt{48} = \sqrt{6} \cdot \sqrt{8} = \sqrt{3} \cdot \sqrt{2} \cdot \sqrt{2} \cdot \sqrt{4} = 4\sqrt{3}$

Př. 3: Zjednoduš.

a) $\sqrt{12} \cdot \sqrt{15}$ b) $\frac{\sqrt{75}}{\sqrt{27}}$ c) $\sqrt{21} \cdot \sqrt{15} \cdot \sqrt{7}$ d) $\sqrt{30} \cdot \sqrt{18} \cdot \sqrt{20}$

a) $\sqrt{12} \cdot \sqrt{15} = \sqrt{4} \cdot \sqrt{3} \cdot \sqrt{3} \cdot \sqrt{5} = 2 \cdot 3 \cdot \sqrt{5} = 6\sqrt{5}$ b) $\frac{\sqrt{75}}{\sqrt{27}} = \frac{\sqrt{3} \cdot \sqrt{25}}{\sqrt{3} \cdot \sqrt{9}} = \frac{5}{3}$

c) $\sqrt{21} \cdot \sqrt{15} \cdot \sqrt{7} = \sqrt{3} \cdot \sqrt{7} \cdot \sqrt{3} \cdot \sqrt{5} \cdot \sqrt{7} = 3 \cdot 7 \cdot \sqrt{5} = 21\sqrt{5}$

d) $\sqrt{30} \cdot \sqrt{18} \cdot \sqrt{20} = \sqrt{5} \cdot \sqrt{6} \cdot \sqrt{2} \cdot \sqrt{9} \cdot \sqrt{4} \cdot \sqrt{5} = 5 \cdot 3 \cdot 2 \cdot \sqrt{2} \cdot \sqrt{3} \cdot \sqrt{2} = 30 \cdot 2 \cdot \sqrt{3} = 60\sqrt{3}$

Př. 4: a) Kolikrát musí být v součinu $\sqrt{2} \cdot \sqrt{2} \cdot \dots \cdot \sqrt{2}$ obsaženo číslo $\sqrt{2}$, aby výsledkem bylo přirozené číslo?

b) Kolikrát musí být v součinu $\sqrt[3]{5} \cdot \sqrt[3]{5} \cdot \dots \cdot \sqrt[3]{5}$ obsaženo číslo $\sqrt[3]{5}$, aby výsledkem bylo přirozené číslo?

a) Kolikrát musí být v součinu $\sqrt{2} \cdot \sqrt{2} \cdot \dots \cdot \sqrt{2}$ obsaženo číslo $\sqrt{2}$, aby výsledkem bylo přirozené číslo?

Platí: $\sqrt{2} \cdot \sqrt{2} = 2 \Rightarrow$ každé dvě odmocniny v součinu dají dohromady přirozené číslo 2 $\Rightarrow$ v součinu musí být sudý počet $\sqrt{2}$.

b) Kolikrát musí být v součinu $\sqrt[3]{5} \cdot \sqrt[3]{5} \dots \sqrt[3]{5}$ obsaženo číslo $\sqrt[3]{5}$, aby výsledkem bylo přirozené číslo?

Platí: $\sqrt[3]{5} \cdot \sqrt[3]{5} \cdot \sqrt[3]{5} = 5 \Rightarrow$ každé tři odmocniny v součinu dají dohromady přirozené číslo 5 $\Rightarrow$ počet čísel v součinu musí být násobek 3.

Př. 5: Zjednoduš.

a) $\sqrt[3]{2} \cdot \sqrt[3]{2} \cdot \sqrt[3]{2}$

b) $\sqrt[3]{3} \cdot \sqrt[3]{9}$

c) $\sqrt[3]{2} \cdot \sqrt[3]{12} \cdot \sqrt[3]{3} \cdot \sqrt[3]{3}$

d) $\sqrt[3]{18} \cdot \sqrt[3]{8} \cdot \sqrt[3]{12}$

e) $\sqrt[3]{25} \cdot \sqrt[3]{15} \cdot \sqrt[3]{9}$

f) $\sqrt[3]{21} \cdot \sqrt[3]{14} \cdot \sqrt[3]{7} \cdot \sqrt[3]{36}$

a) $\sqrt[3]{2} \cdot \sqrt[3]{2} \cdot \sqrt[3]{2} = (\sqrt[3]{2})^3 = 2$

b) $\sqrt[3]{3} \cdot \sqrt[3]{9} = \sqrt[3]{3} \cdot \sqrt[3]{3} \cdot \sqrt[3]{3} = 3$

c) $\sqrt[3]{2} \cdot \sqrt[3]{12} \cdot \sqrt[3]{3} \cdot \sqrt[3]{3} = \sqrt[3]{2} \cdot \sqrt[3]{4} \cdot \sqrt[3]{3} \cdot \sqrt[3]{3} \cdot \sqrt[3]{3} = \sqrt[3]{2} \cdot \sqrt[3]{2} \cdot \sqrt[3]{2} \cdot 3 = 2 \cdot 3 = 6$

d) $\sqrt[3]{18} \cdot \sqrt[3]{8} \cdot \sqrt[3]{12} = \sqrt[3]{9} \cdot \sqrt[3]{2} \cdot 2 \cdot \sqrt[3]{4} \cdot \sqrt[3]{3} = 2 \cdot \sqrt[3]{3} \cdot \sqrt[3]{3} \cdot \sqrt[3]{2} \cdot \sqrt[3]{2} \cdot \sqrt[3]{2} \cdot \sqrt[3]{3} = 2 \cdot 2 \cdot 3 = 12$

e) $\sqrt[3]{25} \cdot \sqrt[3]{15} \cdot \sqrt[3]{9} = \sqrt[3]{5} \cdot \sqrt[3]{5} \cdot \sqrt[3]{5} \cdot \sqrt[3]{3} \cdot \sqrt[3]{3} \cdot \sqrt[3]{3} = 5 \cdot 3 = 15$

f) $\sqrt[3]{21} \cdot \sqrt[3]{14} \cdot \sqrt[3]{7} \cdot \sqrt[3]{36} = \sqrt[3]{3} \cdot \sqrt[3]{7} \cdot \sqrt[3]{2} \cdot \sqrt[3]{7} \cdot \sqrt[3]{7} \cdot \sqrt[3]{6} \cdot \sqrt[3]{6} = \sqrt[3]{7} \cdot \sqrt[3]{7} \cdot \sqrt[3]{7} \cdot \sqrt[3]{2} \cdot \sqrt[3]{3} \cdot \sqrt[3]{6} \cdot \sqrt[3]{6} = 7 \cdot \sqrt[3]{6} \cdot \sqrt[3]{6} \cdot \sqrt[3]{6} = 7 \cdot 6 = 42$

Př. 6: Částečně odmocni.

a) $\sqrt[3]{16}$

b) $\sqrt[3]{54}$

c) $\sqrt[3]{12} \cdot \sqrt[3]{6}$

d) $\sqrt[3]{10} \cdot \sqrt[3]{25} \cdot \sqrt[3]{12}$

a) $\sqrt[3]{16} = \sqrt[3]{2} \cdot \sqrt[3]{8} = 2\sqrt[3]{2}$

b) $\sqrt[3]{54} = \sqrt[3]{6} \cdot \sqrt[3]{9} = \sqrt[3]{2} \cdot \sqrt[3]{3} \cdot \sqrt[3]{3} \cdot \sqrt[3]{3} = 3\sqrt[3]{2}$

c) $\sqrt[3]{12} \cdot \sqrt[3]{6} = \sqrt[3]{4} \cdot \sqrt[3]{3} \cdot \sqrt[3]{2} \cdot \sqrt[3]{3} = \sqrt[3]{8} \cdot \sqrt[3]{9} = 2\sqrt[3]{9}$

d) $\sqrt[3]{10} \cdot \sqrt[3]{25} \cdot \sqrt[3]{12} = \sqrt[3]{2} \cdot \sqrt[3]{5} \cdot \sqrt[3]{5} \cdot \sqrt[3]{5} \cdot \sqrt[3]{4} \cdot \sqrt[3]{3} = 5 \cdot \sqrt[3]{8} \cdot \sqrt[3]{3} = 10\sqrt[3]{3}$

Př. 7: Odhadni řád mocnin (desítky, stovky, tisíce, ...).

a) $2,75^2$

b) $7,55^2$

c) $51,8^2$

d) 2558^2

e) 854^2

a) $2,75^2 < 3^2 = 9 \Rightarrow$ jednotky

b) $7,55^2 < 8^2 = 64 \Rightarrow$ desítky

c) $51,8^2 \doteq 50^2 = 2500 \Rightarrow$ tisíce

d) $2558^2 < 3000^2 = 9\,000\,000 \Rightarrow$ milióny

e) $854^2 < 900^2 = 810\,000 \Rightarrow$ statisíce

Př. 8: Odhadni řád mocnin (desetiny, setiny, tisíciny, ...).

a) $0,701^2$

b) $0,289^2$

c) $0,0189^2$

d) $0,0855^2$

e) $0,00233^2$

a) $0,701^2 \doteq 0,7^2 = 0,49 \Rightarrow$ desetiny.

b) $0,289^2 < 0,3^2 = 0,09 \Rightarrow$ setiny.

- c) $0,0189^2 \doteq 0,02^2 = 0,0004 \Rightarrow$ desetitisíciny.
 d) $0,0855^2 < 0,09^2 = 0,0081 \Rightarrow$ tisíciny.
 e) $0,00233^2 \doteq 0,002^2 = 0,000\ 004 \Rightarrow$ milióntiny.

Př. 9: Odhadni přibližně hodnoty mocnin a odmocnin.

- a) $58,3^2$ b) $\sqrt{3648}$ c) $0,371^2$ d) $\sqrt{0,0581}$

a) $58,3^2 \doteq 60^2 = 3600$ zaokrouhlovali jsme nahoru $\Rightarrow$ skutečná hodnota bude nižší $\Rightarrow$
 $58,3^2 \doteq 3400$ (skutečný výsledek $58,3^2 = 3\ 398,89$).

b) $\sqrt{3648} \doteq \sqrt{3600} = 60$ zaokrouhlovali jsme dolů $\Rightarrow$ skutečná hodnota bude vyšší $\Rightarrow$
 $\sqrt{3648} \doteq 60,5$ (skutečný výsledek $\sqrt{3648} \doteq 60,39866$).

c) $0,371^2 \doteq 0,4^2 = 0,16$ zaokrouhlovali jsme nahoru $\Rightarrow$ skutečná hodnota bude nižší $\Rightarrow$
 $0,371^2 \doteq 0,14$ (skutečný výsledek $0,371^2 = 0,137641$).

d) $\sqrt{0,0581} \doteq \sqrt{0,04} = 0,2$ zaokrouhlovali jsme dolů $\Rightarrow$ skutečná hodnota bude vyšší $\Rightarrow$
 $\sqrt{0,0581} \doteq 0,25$ (skutečný výsledek $\sqrt{0,0581} \doteq 0,241039$).

Př. 10: Odhadni řád mocnin (desítky, stovky, tisíce, ...).

- a) $1,75^3$ b) $8,55^3$ c) $51,8^3$ d) 3558^3 e) 854^3

a) $1,75^3 < 2^3 = 8 \Rightarrow$ jednotky.

b) $8,55^3 < 9^3 < 810 \Rightarrow$ stovky.

c) $51,8^3 \doteq 50^3 = 125\ 000 \Rightarrow$ statisíce.

d) $3558^3 \doteq 4000^3 = 64\ 000\ 000\ 000 \Rightarrow$ desítky miliard.

e) $854^3 \doteq 900^3 = 729\ 000\ 000 \Rightarrow$ stovky miliónů.

Př. 11: Odhadni řád mocnin (desetiny, setiny, tisíciny, ...).

- a) $0,709^3$ b) $0,195^3$ c) $0,0189^3$ d) $0,0855^3$ e) $0,00433^3$

a) $0,709^3 \doteq 0,7^3 = 0,343 \Rightarrow$ desetiny.

b) $0,195^3 \doteq 0,2^3 = 0,008 \Rightarrow$ tisíciny.

c) $0,0189^3 \doteq 0,02^3 = 0,000\ 008 \Rightarrow$ milióntiny.

d) $0,0855^3 \doteq 0,09^3 = 0,000729 \Rightarrow$ desetitisíciny.

e) $0,00433^3 \doteq 0,004^3 = 0,000\ 000\ 064 \Rightarrow$ stomilióntiny.

Př. 12: Odhadni přibližně hodnoty mocnin a odmocnin.

a) $0,1926^3$

b) $\sqrt[3]{107\,500}$

c) 347^3

d) $\sqrt[3]{0,007\,83}$

a) $0,1926^3 \doteq 0,2^3 = 0,008$ zaokrouhlovali jsme nahoru $\Rightarrow$ skutečná hodnota bude nižší $\Rightarrow$ $0,1926^3 \doteq 0,0073$ (skutečný výsledek $0,1926^3 \doteq 0,007\,144\,445$).

b) $\sqrt[3]{107\,500} \doteq \sqrt[3]{100\,000} < \sqrt[3]{125\,000} = 50$ odhadovali jsme z většího čísla $\Rightarrow$ skutečná hodnota bude nižší $\Rightarrow$ $\sqrt[3]{107\,500} \doteq 45$ (skutečný výsledek $\sqrt[3]{107\,500} \doteq 46,4159$).

c) $347^3 \doteq 300^3 = 27\,000\,000$ zaokrouhlovali jsme dolů (poměrně hodně) $\Rightarrow$ skutečná hodnota bude vyšší $\Rightarrow$ $347^3 \doteq 44\,000\,000$ (skutečný výsledek $0,347^3 = 41\,781\,923$).

d) $\sqrt[3]{0,007\,83} \doteq \sqrt[3]{0,008} = 0,2$ zaokrouhlovali jsme nahoru $\Rightarrow$ skutečná hodnota bude nižší $\Rightarrow$ $\sqrt[3]{0,007\,83} \doteq 0,198$ (skutečný výsledek $\sqrt[3]{0,007\,83} \doteq 0,1985973$).

Shrnutí: